

Fout! Foei!

Ferdy Hieselaar

Voor mij heeft een meer dan gemiddelde kennis van de natuur naast vele voordelen ook zo zijn nadelen. Juiste determinatie van de soort vind ik zeer belangrijk omdat al het wetenschappelijk onderzoek begint en staat of valt met de juiste naam bij het beestje/plantje te plakken. Ik kan me dan ook vreselijk ergeren aan foute naamgeving en onjuiste weergave van feiten. Het meest recente voorbeeld op televisie is die vreselijke reclame voor Sultana: een groepje toeristen op wandelsafari wordt belaagd door een cheeta die dreigend op de toeristen afkomt omdat de maag van één van hen tekeer gaat. In de praktijk is de cheeta waarschijnlijk de voor mensen minst gevaarlijke grote katachtige; een collega kwam vorige week terug van vakantie in Zuid-Afrika met een verhaal dat hij in een dierenpark cheeta's gezien had die geaaid werden. Ik vind me dan op over zo'n reclame en denk: "neem dan een leeuw, dat is tenminste gevaarlijk!" (hoewel ik een keer een educatief medewerker in Artis zijn favoriete leeuwin door de tralies heb zien aaien! "Listen kids, don't do this at home!").

Over safari's gesproken: de Van Dale bevestigde mijn mening dat safari's met name in Afrika gehouden worden. Bij het populaire TV-programma 'Vijf tegen Vijf' moest de kandidaat laatst raden welke vijf diersoorten je volgens het Nederlandse volk het meest zag op safari. Gemakkelijk wist ik er vier op te noemen die goed waren maar ik kwam maar niet op de vijfde (de kandidaat trouwens ook niet). Met grote verbazing en ergernis over zo veel domheid hoorde ik het antwoord aan wat volgens het "Nederlands publiek" de vijfde soort was: de tijger! Nou, je kan het hele continent afzoeken tot in de donkerste donkerte van donker Afrika maar een tijger zal je daar niet vinden (behalve misschien in een dierentuin); die zitten namelijk in Azië. Het Nederlands publiek is dus dom op het gebied van natuur maar in dit geval is dat hun voordeel: zij merken niks en hebben een leuke avond bij Vijf tegen Vijf terwijl ik me zit te ergeren.

Een ander voorbeeld: een paar weken geleden zat ik met Lucas (géén vogelaar) een beetje te klooiën op mijn mooie nieuwe computer en stopte ik de Philips Media Interactieve Encyclopedie in mijn CDROM-drive om te kijken wat voor moois ik nu gratis bij mijn aankoop gekregen had. "Het die-

renrijk, even kijken wat ze daarover te zeggen hebben. Vogels, leuk! Hé, de Oehoe; nou, ik wil wel een mooi plaatje van de Oehoe op mijn beeldscherm hebben!" Een uil verschijnt in beeld. Ik roep meteen: "Maar dat is helemaal geen Oehoe!" Lucas begint een beetje schaaachtig te lachen want hij gelooft natuurlijk heilig dat alles wat hij voorgeschiedt krijgt op natuurgebied betrouwbaar is. Het is echter heel duidelijk: het beest heeft gele ogen (in plaats van oranje) en heel kleine oorpluimpjes. Het is hoogstwaarschijnlijk een van de Screech-Owl-soorten uit Noord-Amerika. Een beetje verder snuffelen levert nog meer stommiteiten op: de Merel blijkt een Rusty Blackbird te zijn, waardoor de verklaring voor deze fout meteen gevonden is: de domme vertaler heeft Blackbird opgezocht en wat staat daar? Merel. Maar ja, Amerikaanse blackbirds zijn helaas een heel ander geslacht dan Europese Blackbirds.

Kan je van deze voorbeelden nog zeggen dat ze door leken begaan zijn, ook in de natuurlectuur/literatuur vind je toch ook de nodige vergissingen. Helaas kom je ze dan zelfs bij de beste tijdschriften tegen. In Dutch Birding stond twee jaar geleden ook een fout (die overigens niet ontstond door een foute determinatie van de soort, maar door selectie van de foute dia uit een rolletje): een dia van een Roodoogvireo werd gepubliceerd met als onderschrift Noordse Boszanger. Overigens was er slechts één oplettende lezer die hierop reageerde!

Soms weet de redactie van het bewuste tijdschrift het leed te verzachten door een creatieve rectificatie: een aantal jaar geleden verscheen in 'Vogels' een foto van een Bokje met daaronder doodleuk het bijschrift "Watersnip". De redactie wist hier echter een heel leuke draai aan te geven door in het volgende nummer de rectificatie te plaatsen onder het kopje: "Vogelbescherming schiet Bokje"!

In één geval vind ik het acceptabel dat dit soort fouten gemaakt worden en dat is in cartoons!

